

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

๒. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๗ ศูนย์ ซึ่งมีจำนวน ๑๕๘ คน ซึ่งได้มาจากการจากการใช้วิธีเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เพื่อป้องกันการตอบที่ไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จากทุกพื้นที่ ตามสัดส่วนของประชากรศึกษาที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๙๕ ค่าความคาดเคลื่อน ๐.๐๕ จากกลุ่มประชากรของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๒๖๙ คน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Chi-Square Tests เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร” สามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีจำนวน ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑๖ และชายมีจำนวน ๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘๔ ด้านอายุส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า ๓๐ ปี มีจำนวน ๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔๗ รองลงมาอายุ ๓๐ – ๔๐ ปี มีจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๘ ลำดับต่อมา ๕๑ ปี ขึ้นไป มีจำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗๒ และสุดท้ายมีอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี มีจำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๓ และด้านสถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด มีจำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕๙ มีสถานภาพมีคู่สมรส มีจำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๒ และมีสถานภาพหย่าร้าง มีจำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๙ ตามลำดับ

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๑ ด้านที่อยู่ในอันดับสูงที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนรู้ อันดับที่สองได้แก่ ด้านหลักสูตร อันดับที่สามได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล อันดับที่ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และอันดับสุดท้ายได้แก่ ด้านสื่อการเรียนรู้ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านหลักสูตร นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงที่สุด ได้แก่ หลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข รองลงมาได้แก่ หลักสูตรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณีของไทยและรักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำที่สุด ได้แก่ หลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

๒. ด้านกระบวนการเรียนรู้ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน

นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ด้านกระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม แสดงความคิดเห็นได้ รองลงมาได้แก่ กระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำที่สุด ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดี ได้รับความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ตามความคาดหวัง

๓. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๙ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ครูใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายสำหรับให้นักศึกษาได้เรียนรู้ รองลงมาได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนแต่ละคน และค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน

๔. ด้านสื่อการเรียนรู้ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ด้านสื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ผู้เรียนนำความรู้จากสื่อการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้จริง รองลงมาได้แก่ สื่อการเรียนการสอนทำให้เข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว และค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำที่สุด ได้แก่ มีห้องเรียน สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

๕. ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนได้ประกาศแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบทุกครั้ง รองลงมาได้แก่ มีการวัดและประเมินผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำที่สุด ได้แก่ การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

ผลการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นที่ทำการศึกษา คือ เพศ อายุ สถานภาพปัจจุบัน ว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากค่า Chi-Square (χ^2) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จากผลการวิจัยพบว่า

สมมติฐานที่ ๑ เพศของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ Chi-Square (χ^2) ได้ค่าเท่ากับ ๒.๓๐๒ และค่า sig = ๐.๓๑๖ ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ได้ตั้งขึ้นคือ ๐.๐๕ จึงสามารถสรุปได้ว่า เพศของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ สมมติฐานที่ ๒ อายุของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ Chi-Square (χ^2) ได้ค่าเท่ากับ ๑๓.๗๖๒ และค่า sig = ๐.๐๓๒ ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ได้ตั้งขึ้นคือ ๐.๐๕ จึงสามารถสรุปได้ว่า อายุของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ สถานภาพของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ Chi-Square (χ^2) ได้ค่าเท่ากับ ๑๒.๒๔๒ และค่า sig = ๐.๐๑๖ ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ได้ตั้งขึ้นคือ ๐.๐๕ จึงสามารถสรุปได้ว่า สถานภาพของของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นที่ทำการศึกษา คือ เพศ อายุ สถานภาพ ว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ ปรากฏว่าตัวแปรต้นคือเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบ

และการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชภัฏรบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ ส่วนอายุและสถานภาพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชภัฏรบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชภัฏรบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

๑. ด้านหลักสูตร มีประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค มากที่สุดคือ เนื้อหาหลักสูตรไม่เหมาะสมกับเวลาที่จัดการเรียนการสอน มีจำนวน ๑๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๘๕ และ ส่วนข้อเสนอแนะมีประเด็นความคิดเห็นมากที่สุดคือ ปรับเนื้อหาหลักสูตรให้เหมาะสมกับเวลาที่ จัดการเรียนการสอน มีจำนวน ๑๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๗๒

๒. ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค มากที่สุดคือ ครูผู้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน มีจำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐๒ และส่วนข้อเสนอแนะมีประเด็นความคิดเห็นมากที่สุดคือ ควรสรรหาครูผู้สอนให้มีจำนวนเพียงพอและ เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน มีจำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๗๐

๓. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค มากที่สุดคือ นักศึกษาไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีจำนวน ๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘๔ และส่วนข้อเสนอแนะมีประเด็นความคิดเห็นมากที่สุดคือ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีจำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๑

๔. ด้านสื่อการเรียนรู้ มีประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค มากที่สุดคือ สื่อ การสอนประเภทอุปกรณ์ เช่นคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายไม่มี มีจำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๐๕ และส่วนข้อเสนอแนะมีประเด็นความคิดเห็นมากที่สุดคือ ควรหาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นประเภท อุปกรณ์มาใช้บ้าง มีจำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔๓

๕. ด้านการวัดและประเมินผล มีประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค มากที่สุด คือ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการออกข้อสอบน้อย มีจำนวน ๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๗๖ และส่วน ข้อเสนอแนะมีประเด็นความคิดเห็นมากที่สุดคือ ควรให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการออกข้อสอบให้ มากกว่าที่เป็นอยู่ มีจำนวน ๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๓๗

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร” มีข้อค้นพบประเด็นของผลการวิจัยนำมาเสนอเพื่อทำการอภิปรายผลและประกอบแนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๑ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล ทองโชติ ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก^๑ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพณัฐ แท่นทอง ได้วิจัยเรื่อง “การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตการศึกษา ๖” ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเขตการศึกษา ๖ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด^๒ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดิ พึ่งเพียร ได้วิจัยเรื่อง “ความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชน เทศบาลตำบลโพสะ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง” ผลการวิจัยพบว่า ความ

^๑ไพศาล ทองโชติ, “ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๕๔).

^๒นพณัฐ แท่นทอง, “การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตการศึกษา ๖”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๔๘).

ต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชนในเทศบาลตำบลโพสะ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยรวม อยู่ในระดับมาก^๓

๑. ด้านหลักสูตร จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชภัฏรบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ในด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข เข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณีของไทย และรักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ **สมิตร คุณานุกร** ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หากจะเปรียบเทียบความมุ่งหมายทางการศึกษาในระดับชาติเป็นอุดมคติอุดมการณ์ความใฝ่ฝันของบุคคลแล้ว หลักสูตรก็เปรียบได้กับโครงการของการปฏิบัติเพื่อให้อุดมคตินั้นบรรลุถึงผลสำเร็จ การจัดการศึกษาในประเทศใดก็ตาม จะไม่สำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดไว้ ถ้าไม่มีหลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการจัดการศึกษา การให้การศึกษา หมายถึง การให้วิชาความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังทัศนคติและค่านิยม และการส่งเสริมสร้างความเจริญเติบโตและสมบูรณ์ทางร่างกาย หรืออีกนัยหนึ่ง การให้การศึกษา คือการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้^๔ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นิธิตา คงสวัสดิ์** ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ใหญ่ที่มีต่อหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ใหญ่ที่มีต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านโครงสร้างของหลักสูตร ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านเนื้อหาวิชา^๕

๒. ด้านกระบวนการเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชภัฏรบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ในด้านกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาคิดว่ากระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับผู้เรียน กระบวนการนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ และ

^๓ ธีติ พึ่งเพียร, “ความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชน เทศบาลตำบลโพสะ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง”, **วิทยานิพนธ์ศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๔).

^๔ สมิตร คุณานุกร, **หลักสูตรและการสอน**, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, ๒๕๔๒), หน้า ๒.

^๕ นิธิตา คงสวัสดิ์, “ความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ใหญ่ที่มีต่อหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๔).

กระบวนการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการงานวิจัยของ **นพณัฐ แท่นทอง** ได้วิจัยเรื่อง “การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตการศึกษา ๖” ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเขตการศึกษา ๖ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ๑. ที่มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้สูงสุดคือ ด้านการทำโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพบกลุ่มตามลำดับ ส่วนสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง^๖

๓. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้น ส่วนมากแล้วเป็นวิชาที่เน้นให้นักเรียนได้ศึกษาและลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้นจึงต้องมีการจัดกิจกรรมบ่อยครั้งเพื่อเป็นการฝึกฝนนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับกับผลการงานวิจัยของ **นภัสวรรณ ตลับไธสง** ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการครูตามการประเมินของนักเรียน โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ๓ ลำดับ ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู การเรียนการสอนกระตุ้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง และการจัดการเรียนการสอนปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อสังคม^๗

๔. ด้านสื่อการเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

^๖นพณัฐ แท่นทอง, “การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตการศึกษา ๖”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๔๘).

^๗นภัสวรรณ ตลับไธสง, “ประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการครูตามการประเมินของนักเรียน โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาบริหารการศึกษา)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖).

ในด้านสื่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้จากสื่อการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้จริง สื่อการเรียนการสอนทำให้เข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ **พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และคณะ** ได้ให้ความหมาย สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สื่อการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากผู้สอนหรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียนเป็นสิ่งช่วยอธิบายและขยายเนื้อหาบทเรียนให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้นเพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้^๕ และยังสอดคล้องกับงานของ **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน** ได้กล่าวว่า สื่อมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสื่อจะทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ให้ผู้เรียน ปัจจุบันสื่อการเรียนรู้มีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนเกิดการพัฒนาการต่างๆ ได้แก่ ๑. ความรู้ สื่อการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่ได้เข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ๒. ทักษะ สื่อการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมทักษะด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียน ๓. คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สื่อการเรียนรู้ต่างๆ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเอง มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีงาม^๖

๕. ด้านการวัดและประเมินผล จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบวรณะ กรุงเทพมหานคร ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการวัดและประเมินผลมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีการวางกฎเกณฑ์การวัดและการให้คะแนนไว้อย่างชัดเจน มีความสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ** ได้ให้ความหมาย การวัดผลและประเมินผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน และตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดในระดับใด สามารถที่จะได้รับการเลื่อนชั้นหรือจบการศึกษาได้หรือไม่สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ

^๕พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และคณะ, ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาจิตวิทยาและเทคโนโลยีการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๙), หน้า ๒๘๗.

^๖สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๑๒-๑๓.

ที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตร^{๑๐} และยังสอดคล้องกับงานของ ธนวัฒน์ ธิติณันท์ ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่สำคัญของการจัดการศึกษา ครูสามารถนำเอาการวัดผลและประเมินผลไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา ติดตามและตัดสินผลทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวัดผล ประเมินผลยังมีบทบาทสำคัญต่อการวางแผน การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน การจัดกลุ่มผู้เรียน การแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนและการตัดสินผลการเรียน^{๑๑}

๕.๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

๑. จากผลการวิจัยพบว่า เพศของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ไม่สัมพันธ์กัน ทั้งนี้เนื่องจาก เพศของผู้เรียนนั้นไม่มีความใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธิติ พึ่งเพียร ได้วิจัยเรื่อง “ความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชนเทศบาลตำบลโพสะ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชนในเทศบาลตำบลโพสะ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่าง ๒๕๖ คนมีความต้องการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบในระดับมาก ด้านการศึกษาตามอัธยาศัยและด้านการศึกษาต่อเนื่อง ๒. ผลการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ ประชาชนในเทศบาลตำบลโพสะ จำแนกตามตัวแปรต้น พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังต่อไปนี้ ๒.๑ กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวม และด้านการศึกษาต่อเนื่องและด้านการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงกว่า ๒.๒ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวม และด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นมีความต้องการโดยรวมแตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและมีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงกว่า กลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมหรือต่ำกว่าและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความต้องการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างจากผู้ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ตอนปลาย และมีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงกว่า ๒.๓

^{๑๐} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๔.

^{๑๑} ธนวัฒน์ ธิติณันท์, หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา, (นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๘), หน้า ๑.

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวมแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร มีความ ต้องการแตกต่างจากผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง /พนักงานเอกชน และมีค่าเฉลี่ย ความต้องการสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านการศึกษาต่อเนื่องแตกต่างกัน ๒.๔ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน โดยกลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาทมีความต้องการโดยรวมแตกต่างจากผู้มีรายได้ ๙,๐๐๑ - ๑๒,๐๐๐ บาท และมีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาต่อเนื่องแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีรายได้ ๑๒,๐๐๑ บาท ขึ้นไปมีความ ต้องการ แตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท และมีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงกว่า กลุ่ม ตัวอย่างมีความต้องการด้านการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกัน^{๑๒}

๒. จากผลการวิจัยพบว่า อายุของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชภัฏวชิรเวศน์ กรุงเทพมหานคร สัมพันธ์กัน ทั้งนี้เนื่องจาก สถานภาพของผู้เรียนนั้นมีความใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ ไพศาล ทองโชติ ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความพึงพอใจของผู้เรียน ต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ๒. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดตราด จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ ๓. ความพึงพอใจ ของผู้เรียนต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดตราด จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ๔. ความพึงพอใจ ของผู้เรียนต่อการจัด การศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด จำแนกตามอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ๕. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อ การจัดการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการเรียนการสอน ด้าน บุคลากร ด้านบริการและสวัสดิการ ของอาชีพเกษตรกรรมกับอาชีพรับจ้าง แตกต่างกันอย่างมี

^{๑๒}ธิตี พึ่งเพียร, “ความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชน เทศบาลตำบลโพสะ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง”, วิทยานิพนธ์กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๔).

นัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ^{๑๓}

๓. จากผลการวิจัยพบว่า สถานภาพของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร สัมพันธ์กัน ทั้งนี้เนื่องจาก สถานภาพของผู้เรียนนั้นมีความใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิธิมา คงสวัสดิ์ ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ใหญ่ที่มีต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจ ของผู้เรียนผู้ใหญ่ที่มีต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านโครงสร้างของหลักสูตร ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านเนื้อหาวิชา ผู้เรียนผู้ใหญ่ที่มีเพศ อาชีพ สถานภาพการสมรส และระดับผลการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน^{๑๔}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ด้านหลักสูตร หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรมีการวางแผนและการกำหนดวิธีดำเนินงาน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และมีการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้

๒. ด้านกระบวนการเรียนรู้ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรจัดหาครูเข้าปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอและครบชั้นเรียน

๓. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรมีการกำกับติดตามและนิเทศให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้

๔. ด้านสื่อการเรียนรู้ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนในการจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนอย่างเพียงพอ

^{๑๓}ไพศาล ทองโชติ, “ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๕๔).

^{๑๔}นิธิมา คงสวัสดิ์, “ความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ใหญ่ที่มีต่อหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๔).

๕. ด้านการวัดและประเมินผล หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรวางระบบและมีการตรวจสอบเครื่องมือในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติการ

๑. ด้านหลักสูตร โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในการวิเคราะห์หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ควรมีการประชุมชี้แจง เพื่อสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรและชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

๒. ด้านกระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนควรสำรวจความขาดแคลนครูผู้สอน นำเสนอต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อจัดหาครูผู้สอนให้เพียงพอและครบชั้นเรียน

๓. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ฝึกให้นักศึกษาคิดและฝึกจริง ให้เรียนรู้อย่างมีความสุขไม่เคร่งเครียด จัดการเรียนรู้โดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้นักศึกษา มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อาทิ ความกตัญญูต่อเวที ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความซื่อสัตย์ ความมีวินัยในตนเอง คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและกล้าแสดงออก

๔. ด้านสื่อการเรียนรู้ จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อการเรียน เรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนรู้ให้มีครูมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อการเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาจัดทำสื่อการเรียนรู้

๕. ด้านการวัดและประเมินผล จัดให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และดำเนินการให้ครูผู้สอนได้จัดทำเครื่องวัดผลให้ได้มาตรฐาน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีแนวทางในการสนับสนุนการทำการวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นต่อไปนี้

๑. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเปลี่ยนกลุ่มประชากรในการทำวิจัยเป็นกลุ่มประชากรในพื้นที่เขต และจังหวัดอื่น เพื่อให้เกิดความหลากหลายของข้อมูล

๒. ในการวิจัยครั้งต่อไป ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของครูต่อการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๓. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๔. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อจะได้ทราบรายละเอียดด้วยการสัมภาษณ์ (Interview) โดยแบบสัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) เช่น คณะครูผู้รับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นต้น